Jaarverslag 2019

classical encounters

16e editie:

Music Never Dies

8–12 mei 2019

Evaluatie programma

Teaser concerten | Zaterdag 4 mei 2019 | Diverse locaties Den Haag en Leiden

Op zaterdag 4 mei kregen inwoners van Den Haag en Leiden een voorproefje van Classical Encounters tijdens de teaser concerten. In Den Haag waren er meerdere concerten in boekhandel Paagman en de Bijenkorf. In Leiden gaven studenten van het Koninklijk Conservatorium een drietal korte concerten in de Hortus Botanicus. De dag werd afgesloten met een slotconcert in de Centrale Bibliotheek van Den Haag. Dit concert was onderdeel van de Haagse Vrijheidsweken. Totaal hebben meer dan 500 mensen actief naar de concerten geluisterd. Ook kregen mensen in het voorbijgaan een voorproefje van het festival.

De teaser concerten zijn sinds 2018 onderdeel van Classical Encounters en sluiten aan bij een kernwaarde van het festival: de ontmoeting. Tijdens deze concerten staat het publiek dicht op de musici op een laagdrempelige locatie, waardoor zij gemakkelijk aanspreekbaar zijn na een concert. Hierin speelt ook de zorgvuldig gekozen locatie een belangrijke rol. Naast de waardevolle ontmoeting die de teaser concerten bewerkstelligen, is het ook een manier om nieuw publiek te verbinden aan het festival en om aan de stad te laten zien dat het festival weer gaat beginnen. Bij de teaser concerten wordt het programma van het festival uitgedeeld.

In navolging van de ‘Cultuuranker-tournee’, die werd georganiseerd in jubileumjaar 2018, heeft Classical Encounters de wens om de komende jaren alle Cultuurankers van Den Haag te betrekken bij de teaser concerten, om zo een grotere verbinding met de wijken te creëren. Verder worden de locaties het komende jaar meer betrokken bij de organisatie om zo meer te kunnen profiteren van gezamenlijke marketing en publiciteit.

Openingsconcert: De Dood en het Meisje | Woensdag 8 mei 2019 | Nieuwe Kerk Den Haag
Schuberts strijkkwartet *Der Tod und das Mädchen*, één van de pijlers van het kamermuziekrepertoire, was de opening van het festival. Dit meesterwerk waarin het meisje een ontmoeting heeft met de dood, mag niet ontbreken op een festival met *Music Never Dies,* als thema. De musici in de volle Nieuwe Kerk lieten de bezoekers ademloos luisteren, met hier en daar een ontroerde reactie in de zaal. Het publiek liep diep onder de indruk de pauze in, door de hoge kwaliteit van de indrukwekkende uitvoering.

De tweede helft van de openingsavond stond in het teken van de *Kreutzersonate* van Janáček. Janáček schreef zijn eerste strijkkwartet in negen dagen tijd in een vlaag van verliefdheid. De *Kreutzersonate*, naar de gelijknamige novelle van Tolstoj, draait om liefde, jaloezie en uiteindelijk moord. Het festival zorgde voor een bijzondere uitvoering van dit stuk, met een *encounter* tussen het strijkkwartet en een acteur. Acteur Ian Bok schreef samen met artistiek leider Eva Stegeman een eigen script dat bestond uit een selectie van fragmenten uit de novelle van Tolstoj. Het publiek kon zo de zielenroerselen van de hoofdpersoon (die aan het eind tot een *crime passionel* leiden) extra intens meebeleven. Hierdoor werd de muziek van Janáček makkelijker toegankelijk en konden alle aanwezigen de muzikale lijn en de spanning goed plaatsen.

Met deze twee concerten op de openingsavond zette Classical Encounters een avond neer met twee verschillende invullingen van het festivalthema.

Onvoltooid Verleden Tijd | Donderdag 9 mei | Stadsgehoorzaal Leiden
De titel van het programma slaat direct op de twee werken die werden getoond in de Aalmarktzaal op de tweede avond van Classical Encounters. Het programma bestond uit twee werken waar het compositieproces letterlijk werd onderbroken door de dood: *Requiem in d-klein KV 626* van Mozart en het *Pianokwartet* van Lekeu. De presentatie was in handen van Leo Samama. Het was de eerste keer dat het festival een programmaonderdeel organiseerde in de Stadsgehoorzaal.

Alleen het gedeelte van het *Requiem* dat Mozart zelf voltooide werd uitgevoerd. Marijn van Prooijen maakte een bewerking van het *Requiem* voor een nieuwe kamermuziekbezetting, dat zijn wereldpremière beleefde op het festival. Van Prooijen maakte gebruik van een nauwkeurig gekozen instrumentatie met onder andere sackbut trombone, twee bassethoorns en hobo d'amore om het vocale klankkleurenpalet van het stuk recht te kunnen doen. De musici waren bijzonder enthousiast over deze bewerking. Een contrabaspartij had nog een mooie aanvulling kunnen zijn, maar financieel gezien was dit helaas geen mogelijkheid.

Leo Samama verzorgde de presentatie en had het publiek vooraf een toelichting gegeven over het stuk dat midden in het Lacrimosa abrupt zou stoppen. Daarna werd het Lacrimosa tot het einde gespeeld. De ademloze stilte zorgde voor een moment van impact.

Het publiek gaf aan dat het prachtig en fascinerend was om dit werk, dat normaal met zangers, koor en orkest gespeeld wordt, in deze bezetting te horen omdat er zoveel meer details te horen waren dan bij een orkestrale uitvoering met koor.

Na de pauze werd het onvoltooide werk van de destijds 24-jarige Lekeu uitgevoerd. Lekeu stierf aan een infectie na het eten van een sorbet ter ere van zijn verjaardag. Daarom heeft het *Pianokwartet* maar twee delen en eindigt het met het 'om te huilen zo mooie' langzame deel. Dit stuk wordt, in tegenstelling tot het *Requiem*, zelden uitgevoerd. Ten onrechte. De musici kenden het stuk van tevoren niet en waren zeer positief verrast. Ook het publiek werd 'overvallen' door de onverwachte schoonheid van het onbekende werk van de hand van een jongeman die veel te vroeg gestorven is.

Anton Webern - Letterlijk de sigaar... | Vrijdag 10 mei | Haags Historisch Museum Den Haag
Niet iedereen blaast bejaard en levensmoe zijn laatste adem uit. Sommige componisten kwamen op heel onverwachte of bizarre wijze aan hun einde. In de nieuwe *Murder, Myth & Mystery*-serie wierpen we met zes concerten een licht op de mysterieuze levenseindes van beroemde componisten. Het eerste concert in deze serie vond plaats in het Haagse Historisch Museum. Het Armonia Quartet, bestaande uit studenten van het Koninklijk Conservatorium speelden stukken van Webern en Sjostakovitsj.

Die Winterreise | Vrijdag 10 mei | Nieuwe Kerk Den Haag
Die Winterreise van Schubert vormde het eerste deel van het vrijdagavondconcert in de Nieuwe Kerk. Deze bewerking voor strijkkwartet (in plaats van piano) en bariton beleefde haar Nederlandse Première in de Nieuwe Kerk. De concertinleiding was in handen van Leo Samama die voorafgaand aan het concert extra diepgang gaf voor de liefhebbers.

Die Winterreise, Franz Schuberts duistere laatste liedcyclus, verklankt de eenzame tocht van het leven op weg naar het onvermijdelijke einde. Voor Schubert lag die dood al op de loer: tijdens het componeren was hij al ziek en een jaar nadat hij de cyclus voltooide, stierf hij aan syfilis. Hij corrigeerde de drukproeven zelfs nog enkele dagen voor zijn dood.

André Morsch als bariton bracht de ideale persoonlijkheid om dit avontuur uit te voeren in de Nieuwe Kerk. Het repetitieproces werd voor de musici een reis, wat door hen als heel waardevol werd beschouwd. Het was uniek om dit werk als strijker te kunnen spelen en een uitdaging om naar de meerwaarde te zoeken tijdens het repeteren.

Over Orpheus | Vrijdag 10 mei | Nieuwe Kerk Den Haag
De vrijdagavond was een heuse *double bill* met na *Die Winterreise* de voorstelling *Over Orpheus* van Pieter van Loenen. Deze begon later op de avond wat door de verduistering een positieve uitwerking had op de sfeer in de Nieuwe Kerk. *Over Orpheus* is een theatrale *pas de deux* tussen solo violist

Pieter van Loenen en danser Carlo Camagni, die samen de hartverscheurende mythe over Orpheus en zijn geliefde Eurydice vertellen.

Het publiek was erg onder de indruk van Pieter van Loenen. Het bijzondere samenspel tussen de muziek en de dans, wat voor vele nieuw was, zorgde wel voor enige verdeeldheid in het publiek. De Haagse Pieter van Loenen is finalist van de Dutch Classical Talent Award 2019. De productie *Over Orpheus* heeft daar de publieksprijs gewonnen.

Mozarts Mysterieuze finale | Zaterdag 11 mei | Museum Swaensteyn | Voorburg
Het festival was met het tweede *Murder, Myth & Mystery*-concert voor het eerst in Voorburg. De buurtbewoners waren blij verrast met een concert in het museum. De stukken van Mozart werden vertolkt door Mezzo Sopraan Eléonore Marmeuse en Sebastiano Evangelista op de hammerklavier. De presentatie lag in handen van Leo Samama. Het concert trok een nieuw publiek voor het festival. Het is onzeker of je deze bezoekers ook kunt verleiden tot het bezoeken van de concerten in de Nieuwe Kerk. Daarom werd het juist, van beide kanten, gewaardeerd dat het festival naar de bewoners van Voorburg toe kwam, op deze bijzondere locatie.

Leidse Huiskamers-triologie: Murder, Myth & Mystery | Zaterdag 11 mei | Leiden
Murder, Myth & Mystery was de rode draad tijdens de huiskamerconcerten in Leiden. Bezoekers volgden drie verschillende routes op zaterdagmiddag. De Leidenaars waren erg enthousiast en hebben al aangegeven een vervolg in 2020 erg te zullen waarderen. We kijken naar de mogelijkheid om in 2020 zowel in Den Haag als in Leiden de Huiskamer serie te vervolgen.

Studenten van het Koninklijk Conservatorium speelden in de drie huiskamers en brachten daarmee kamermuziek *back to its roots.* De componisten die centraal stonden waren:

Murder, Myth & Mystery I: Schumann – verkeerde medicatie…?
Murder, Myth & Mystery II: Alkan – fatale boeken…?
Murder, Myth & Mystery III: Tsjaikovski – zelfmoord of domme pech…?

De concerten waren goed gevuld en bracht enthousiaste reacties teweeg.

Talent Support Concerten | Zaterdag 11 Mei | Kasteel Duivenvoorde Voorschoten
Jong talent in het eeuwenoude kasteel Duivenvoorde: op de zaterdagmiddag viel er van beide te genieten. Tijdens drie concerten maakte het publiek kennis met het grootste aanstormende talent dat momenteel de belangrijkste Nederlandse prijzen in de wacht sleept. De talenten vielen in drie verschillende leeftijdscategorieën en verschillende ontwikkelingsstadia. Tussen de concerten door kreeg het publiek de gelegenheid om het landgoed te verkennen.

Het eerste concert was van de veertienjarige Kira van der Woerd (viool), begeleid op piano door Sergey Smirnov. In 2018 won ze het Nederlands Vioolconcours. Ze speelden de *Sonate voor viool en piano* van Grieg.

Vervolgens speelde de cellist Thomas Prechal Rococò *Variaties op 33* van Tsjaikovski, begeleid op piano door Albert Colomar. Thomas won onder andere de eerste prijs op het Concours de Violoncelle in Brussel in 2018 en is de winnaar van de Hanzevast Young Talent Award.

De middag werd afgesloten door Jelmer de Moed (laureaat Classic Young Masters) op klarinet en Rik Kuppen (deelnemer YPF Piano Competition, finalist Dutch Classical Talent) op piano. Samen speelden zijn Brahms' *Sonate voor klarinet en piano – deel II, Vier Stücke* van Berg en *Fantasiestücke* van Schumann.

Kasteel Duivenvoorde is al sinds 2003 een festivallocatie van Classical Encounters.

Faust – Een duivelse vertelling (Viotta Jeugdorkest) | Zaterdag 11 mei | Lourdeskerk Den Haag
Acteur Steef Hupkes en dirigent Coen Stuit van het Viotta Jeugdorkest schreven deze luchtige familievoorstelling, losjes gebaseerd op beroemde Faust-vertellingen van onder anderen Johann Wolfgang von Goethe, Thomas Mann en Mikhail Boelgakov.

Het Viotta Jeugdorkest is intussen vaste gast geworden van het festival. De concerten zijn altijd goed bezocht. Ook dit jaar was er veel publiek, met veel jonge kinderen. Onze partner in licht en techniek, Einstein Design, gaf een extra dimensie aan het concert.

Ángelos y Diablos – Tango met Isabelle van Keulen | Zaterdag 11 mei | Lourdeskerk Den Haag
Stervioliste Isabelle van Keulen bracht met haar ensemble een meeslepende ode aan de tango in de Lourdeskerk. Deze grote naam in het festivalprogramma bracht veel mensen op de been. De sfeer in de zaal was heel goed, mede door het lichtontwerp van Einstein Design. Zij maakten verschillende lichtontwerpen die heel langzaam veranderden tijdens het concert.

Classical Encounters werkte voor het eerst samen met een tangoschool in Den Haag. Zij maakten van de avond een tangosalon, waardoor er veel werd gedanst. Vooraf en na het concert zorgde een DJ van de tangoschool voor de muziek.

Dit was het afsluitende concert (en enige in Den Haag!) van een lange reeks die Isabelle van Keulen met haar ensembleleden heeft gegeven en het was hartverwarmend te merken hoe enthousiast zij allen waren over het concert, het festival en onze organisatie.

Festivaldag in het museum voor Communicatie | Zondag 12 mei | COMM Den Haag
Het festival werd op zondag afgesloten met een dag vol concerten in COMM, het museum voor Communicatie. De concerten vonden plaats in de sfeervolle Eventzaal.

De dag begon met een koffieconcert van The Atlantic Trio. Dit programma was onderdeel van de *Murder, Myth & Mystery* serie, met als onderwerp: De fatale fietstocht van Ernest Chausson. Het trio speelde het relatief onbekende werk van Chausson en Boulanger prachtig, waardoor het publiek positief verrast was.

Het middagprogramma werd afgetrapt door Rik Kuppen, Pieter van Loenen en Jelmer de Moed, met presentatie van Leo Samama. Centraal stond de *Diabolus in Musica*, oftewel: de duivelse interval. De tritonus, het interval dat drie hele tonen omvat en het octaaf in tweeën deelt, werd als duivels beschouwd. Dit interval was bij uitstek de duivel in de muziek. Leo Samama gaf voorbeelden van muziek waarin deze duivelse interval te horen was, dat direct gespeeld werd door de musici. Tijdens het concert werden steeds korte fragmenten ten gehore gebracht. Het concert werd afgesloten met een uitvoering van *L'Histoire du Soldat* van Stravinsky.

Het festival werd afgesloten door het Rembrandt Frerichs Trio, die *Artist in Focus* zijn tijdens het festival in 2020 (Thema: Variations). Voorafgaand aan het concert konden bezoekers speeddaten met de musici. Het Rembrandt Frerichs Trio schetst op oude instrumenten een toekomst met muziek van ons allang ontvallen componisten, van wie de muziek voortleeft en tot de verbeelding blijft spreken bij alle generaties: Music Never Dies!

Bestuurssamenstelling

Naam	Functie	Datum aantreden	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn	Aftreden
Regina Schim van der Loeff	Voorzitter	01-04-2013	01-04-2017	01-04-2021	
Janbert Heemstra	Secretaris	13-02-2013	13-02-2017	13-02-2021	
Johan Felius	Penningmeester	12-02-2014	12-02-2018	12-02-2022	
Berend Jan Scholten	Lid	01-04-2019	01-04-2023		
Marjanne Franke	Lid	12-02-2014	12-02-2018	12-02-2022	06-01-2019

Toelichting op de financiële realisatie

A.2. Sponsorinkomsten
Alhoewel het aantal sponsoren in eerste instantie tegenviel, zijn de sponsorinkomsten toch hoger dan begroot. Dit komt onder andere door een hogere bijdrage van Einstein Design en doordat de directie een substantieel deel van haar fees als sponsoring heeft geschonken om het festival doorgang te kunnen laten vinden.

A.3. Overige directe inkomsten
Deze post is hoger dan begroot doordat er meer inkomsten waren uit de verkoop van advertenties in de programmakrant en door giften van mecenassen. Opgemerkt moet worden dat één van de mecenasconcerten nog plaats moet vinden in september 2019.

A.5 Private middelen
Het aandeel van private fondsen is een stuk lager dan oorspronkelijk begroot. Ondanks dat het festival de afgelopen jaren een breder publieksbereik als uitgangspunt heeft en hard heeft gewerkt aan de professionalisering van de projectplannen en de presentatie daarvan, vormt het feit dat fondsen meerdere jaren het festival steunden voor sommigen van hen nu juist een reden om hun aandacht op anderen te richten en niet langer te willen financieren. Ook is het veranderende beleid van private fondsen een oorzaak van een relatief groot aantal afwijzingen. Het blijkt ieder jaar moeilijker te worden om private fondsen van het belang van Classical Encounters te overtuigen. Om deze reden richten we ons steeds meer op inkomsten uit sponsoring en mecenasconcerten.

Gelukkig heeft een aantal private fondsen de aanvragen wel gehonoreerd, waarmee zij deze editie mede hebben mogelijk gemaakt.

A.6 Eigen bijdrage
Met name doordat de bijdragen uit private fondsen tegenvielen heeft het de stichting een deel van het eigen vermogen besteed aan de realisatie van deze festivaleditie.

C.2 Beheerslasten materieel
Bij deze kosten zijn enkele nog te verwachten kosten meegerekend.

D.1 Activiteitenlasten personeel
Vanwege tegenvallende inkomsten (met name de afgewezen aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten) vallen de activiteitenlasten personeel lager uit. De honoraria van de artistieke en zakelijke leiding worden deels gecompenseerd door sponsoring.

D.2 Activiteitenlasten materieel
Om administratieve redenen zijn de activiteitenlasten materieel voorbereiding opgenomen onder activiteitenlasten materieel uitvoering.